

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Agens De Rebus Ecclesiæ Sacris, & profanis, earumque usu, acquisitione,
conservatione, & alienatione

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

§. 3. De pignore, & hypotheca

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61834)

damnorum, quæ propter ipsum vel ipsius culpa passus est. *l. si fideiussores 42. §. Idem respondit. l. fideiussorib. 18. l. Cum is. 37. ff. b. 1.* Sed priusquam soluerit, actio non cõceditur fideiussori contra principalem, nisi vel de eo expresse convenerint, vel dilapidate bona sua incipiat, vel ipse fideiussor condemnatus sit. *l. si pro ea. C. Mandati, aut diu in obligatione steterit. l. Lucius. 38. C. eod. quod arbitrio iudicis æstimandum est. Bald. in di. l. si pro ea. n. 12. Lopez. l. 8. tit. 12. par. 5. Matienz. l. 5. tit. 16. Onnatus disp. 53. Sect. 5. Gomez. l. 2. Var. Resol. c. 13. n. 13. Wesenbec. hoc. tit. n. 6. Melonius lo. cit. num. 33.*

VI. Fideiussorum obligatio definit. 1. per solutionem vel remissionem ipsius debiti. *l. Cum is. l. Modestinus ff. de solut. 2. per novationem. l. 4. C. eod. 3. prorogatione termini, de qua V. Iason. in l. 1. C. de iudic. & ff. tit. de novat. absque novo fideiussorum consensu facta. 4. per sententiam definitivam. Castr. & Iason. n. 19. de iureiur. 5. obligationis diuturnitate. *l. si pro ea. C. Mandati. 6. repræsentatione principalis rei semel facta, nisi aliter conventum sit. Denique partium consensu. Instit. quib. mo. toll. oblig. Wesenb. l. 46. Digest. tit. 1. ci. fin. Vallens. l. 3. tit. 5. §. 2. Connanus l. 6. c. 7. Lugo. Disp. cit. Sect. 1. §. 2. num. 22. Schneidevv. l. 3. Inst. tit. 21. Barb. in c. Eum, pro quo de fid. iuss. Gattl. l. 2. obseru. 29. num. 11. Onnatus Disp. 52. Sect. 13. Silvest. num. 12. Armilla num. 14.**

Treutler. Vol. 2. Disp. 28. num. 7.

Gomez. l. 2. Var. Resol. c. 13.

num. 20. Melon. lo. cit.

num. 47.

§. III.

De Pignore & Hypotheca.

I. Pignus accipitur latè, & strictè. Latè acceptum est res qualibet obligata pro debito, ut inde satisfiat creditori, quando debitor non soluit. Contractus pignoris est conventio, qua aliquid creditori in solutionem debiti obligatur, ut in defectu per id satisfiat creditori. Vnde solo externo consensu perficitur. *l. Contrahitur. l. creditor ff. de pignore.* Pignus strictè acceptum est res mobilis prædicto modo subiecta, & tradita creditori, vel eius loco alteri. Contractus vero est idem qui supra, modo addas particulam, facta traditione creditori, aut eius loco alteri. *Instit. de oblig. §. furti. l. 9. §. 2. ff. de Pignorat. actione Less. c. 28. D. 5. Layman. l. 3. Tr. 4. c. 30. n. 1.*

II. Hypotheca latè accepta, & contractus hypothecarius eodem modo, quo pignus, & contractus pignoris accipitur. Strictè verò est res immobilis subiecta modo prædicto non facta traditione rei ita obligatæ, & Contractus, quo res creditori in debiti solutionem obligatur non facta traditione rei ita obligatæ. Vnde si in Statuto aliquo mentio fiat pignoris, & odiosum est, non comprehenditur hypotheca: comprehenditur autem, cum non est odiosum. *Mol. D. 528. num. 6. Azo in summa l. 8. §. 13. Melonius in Thesaur. iur. feud. tit. 18. num. 1.* Hinc colligi potest ita Pignore sex esse substantialia, quorum Primum est, ut præcedat aliqua obligatio, non enim contrahitur pignus nisi propter aliquam obligationem. Secundum, ut res certa adsit, quæ pignori obligetur: quod

Rrr 3 in hy.

in hypothecâ non requiritur, quæ non est tradenda creditori, quemadmodum pignus. *Tertium*, ut creditor fructus in sortem computet, siue illi extent, siue non. *Quartum*, Creditor tenetur de dolo, culpa lata, & levi in pignore. *Quintum*, in qualibet obligatione absolute, vel conditionate constituitur pignus. *Sextum*, quod pro uno pignus datum est pro alio debito retinere potest. *Az or 3. c. 12. V. Vesenbec. l. 20. Digest. tit. 1. Trentler. Vol. 2. Disp. 1. nu 1. Full. Tr. 38. c. 9. q. 8.*

III. Pignoris vulgò tres species numerantur. 1. vocatur pignus conventionale, quod consensu & conventionem constituitur. *l. 1 ff de pignorat. act.*

2. Prætorium, *to. tit. C. de prætor. pignor.* quod prætor decreta missione possessioneque bonorum inducit. 3. iudiciale, capitis à iudice pro re iudicata pignoribus *l. à Divo Pio 15. C. de bonis auctoritate iudicis possidendis.* Est etiam hypotheca alia generalis, videlicet omnium bonorum: alia specialis, nimirum unius rei. *l. fin. C. que res pignori.* Item alia tacita, alia expressa. *l. 2. 3. 4. ff. de pactis.* Tacita vocamus, quæ legis dispositione fit. Porro non interest, quibus verbis contrahatur: nec simpliciter scriptura necessaria est. *l. 4. ff. de pignor. V. Vesenb. l. 20. Dig. tit. 1. Negusantius par. 3. membro 2. Less. c. 28 dub. 6. Laym. l. 3. Tract. 4. c. 30. Filline. lo cit. n. 70. Silv. V. Pignus num. 1.*

IV. Hypotheca tacita multiplex est, & contrahitur 1. in bonis illius, qui fisco debet seu principi. Excipitur minor, qui si quid à fisco emerit, quod emptum est, solum pro pretio manet obligatum. Quando autem propter crimen bona confiscata sunt, non hypothecata, sed debita fis-

co, censentur post latam sententiam.

2. Omnia mariti bona pro dote uxori hypothecata sunt, ut fideiussorum quoque, si quos pro dote restituenda maritus adhibuit. Præfertur etiam hæc, & fisci hypotheca aliis simili privilegio non munis.

3. Si quis dotem alicui mulieri promissit, donec fidem suam soluendo liberavit, bona hypothecata habet.

4. Tutorum & curatorum bona minoribus pro administratione hypothecata sunt.

5. Idem de Ecclesia, quia minorum privilegio gaudet, dicendum, pro administratione nimirum illi Prælatorum bona obligata esse.

6. Similiter bona administrantium res civitatis, partis, qui administrat bona adventitia filii: defuncti item pro legatis omnia bona hypothecata sunt.

7. Si uxori aliquid à marito vel propter maritum donatum fuerit iplo mortuo ad liberos communes pertinet: muliere verò iterum nubente illius bona omnia, quæ à tempore donationis acquisivit, prioribus liberis pro ea re obligata manent. Si marito ab uxore vel propter uxorem donatum fuerit, eadem lege tenentur.

8. Quod pecunia pupilli emitur, illi pro precio obligatum manet, & privilegium Prælationis habet ante alios, qui in eadem re hypothecati habent.

9. Rei conductæ fructus hypothecati sunt domino fundi pro pensione.

10. Quæ invehuntur in conductum prædium, Urbanum, vel rusticum, domino prædii pro pensione, & dampnis rei conductæ illatis obligantur: sed quando prædium

prædium rusticum est, debent inferre domino sciente.

11. Si pecunia detur ad reparandum ædificium aliquod, illud pro ea pecunia hypothecatam erit, cum prælatione ante alias hypothecas etiam expressas, & priores in eodem ædificio constitutas, excepta uxoris pro dote. Idem de navi dicendum, pro qua emenda extruenda, & in struenda pecunia est mutuata: contra Brencherst Centur. 2. aff. 76.

12. Denique omnes res, pro qua cuiuscunque necessitatis intuitu pecunia mutuò data est, obligata manet hypothecæ nomine. Et hæc ex iure communi sumpta sunt: quæ ubique non valebunt, sed particularibus legibus, aut consuetudine utendum erit Angel nu. 3. Mol D. 438. Schneiderv. l. 4 ff. 12, 6 Silv V. Pignus. n. 2. Azor in l. 7. 10 de pign. c. 3. Connanus l. 4. c. 16. Barb. in c. ex literis de Pignorib. Treutler. Vol. 2. Disp. 1. nu. 4. 5. Instit. quib. mod. re con. obl.

V. Illæ res tantum in pignus & hypothecam dantur, quarum liberam habemus administrationem qualescunque sint etiam incorporeales, ut census, debita, ve & gاليا, iurisdicctio quoque. Et contra oppignorati non potest. i. ecclesia, cæmeterium, & sepulcrum l. 1. §. ul. ff. quæ res pignori. neque ius patronatus c. Bertboldus de sent. & re iud. neque mobilia pretiosa cultui divino consecrata excepto casu necessitatis, de qua. V. c. Hoc ins 10. q. 2. a. Anrum 12. q. 2. 2. liberum hominem oppignorati non posse ex c. 2 de pignor. patet. Si tamen captus fuerit, seipsum in pignus dare potest pro pretio, quod nomine ipsius persolvitur. Potest etiam obses dari, præsertim in causa belli, ut pactis stetur. Si autè prin-

ceps, à quo traditus est, pactum violet, nõ poterit ideò interfici, mutilari aut flagellis cædi. Potest tamen bonis spoliari, detineri, & in servitutum ab ipsi, si Christianus non sit. 3. non exponuntur pignori aut hypothecæ bona publica seu Communitatis. cuiusmodi sunt viæ, pontes, fontes, & similia, quæ nec vendere licet. Eodem pertinent publica stipendia militum, & similia l. Stipendia C. de execut rei iudic. Itè vestimèta militum, filiorum & alia id genus necessaria. Melon l. cit. nu. 49. 4. nec instrumenta aratoria, ut boves, aut alia animalia ad arandum destinata, & servi aratores l. executores. l. Agricultores. C. quæ res pignori. 5. Spes eorum præmiorum, quæ pro coronis athletis dantur, ne quidem si generale pactum de omnibus bonis pignori obligandis intervenierit. l. Spem eorum C. eod. Reutber. l. de prælationib. c. 77. 6. Rem alienam quamvis vendere liceat, non tamen pignori dare: quia pignus afficit rem ipsam, cum creditori datur, ut pro satisfactione illud vendere possit Glo. in l. si sine V. Consultum est. C. ad S. C. Velleianum. Azor. l. 7. c. 6. iugo D. 32. Sect. 2. Connanus l. 4. c. 13. nu. 6. Tholosan. l. 23. c. 8. Barb. in c. Nullus presb. de Pignoribus.

VI. Si res in pignus vel hypothecam tradita non maneat integra, sed deterior fiat, non amittit obligationem suam, sed in eo, quod residuum est, retinet. ex g si domus ex parte corruat, vinea, vel hortus minuatur. l. domo ff. de pignorat act. Imò totum, quod accrescit censetur hypothecatam. Si tamen ab alio proveniat incrementum illud & melioratio, qui rem illam fortè emit, datur optio illi, ut vel soluat debitum usque ad id quod,

quod res sine tali augmento valere poterat, vel à Creditore accipiat id, quod melioratio valere potest. *Mol. disp. 533. Lugo n. 32. Less. c. 28. dub. 6.*

VII. Obligaciones ex pignore à parte debitoris tres sunt. *Prima*, ut omnes impensas soluat, quas creditor in conservando pignore fecit. *l. si servos ff. de pign. Glo. in c. 1. de Usura.* Intellige de impensis non voluntariis, sed necessariis. *Glo. & Bart. in di. l. si servos.* Convenit etiam, ut ferat impensas utiles, modò immoderatae non sint. *Secunda* obligatio est, ut rem uni oppignoratam non det alteri in pignus. Hoc enim nec absque suo, nec alterius damno fieri potest. *Melon. l. cit. n. 23.* *Tertia*, ut pignus non repetat, antequam satisfactum creditori sit. Nec sufficit etiam maiori ex parte soluisse, sed pro minimo, quod restat, à creditore retineri potest. *l. Quamdiu C. de distract. pign.* A parte creditoris quinque obligationes reperiuntur. *Primò* Curandum illi est, ne pignus pereat, aut deterius reddatur. Cogitur enim damna pignoris compensare. *l. si cum venderet §. Venit autem ff. de pignor. act. Melon. l. cit. nu. 15.* *Secundò* non potest uti pignore; alias furti actione tenebitur. *l. si pignore § 4. ff. de furtis. in st. de oblig. qua ex deli. nascuntur. §. placuit.* Excipe 1. si talis usus est, qui inter amicos liberaliter concedi solet. 2. si periculum nihil damni inferatur. 3. si in gratiam debitoris fiat, ut conserveretur, aut melius reddatur. *l. Creditor. ff. de pign.* *Tertiò* resarcite debet damna pignoris, quo usus est. *l. Creditor. C. de pignor. act.* puta si equum debilitavit, ancillam prostituit, & simil. *Quarto* fructus rei oppignoratae, qui solius industriae non sunt, de quo fusius infra, in sortem, hoc

est, pro parte solutionis facta computabit. *l. Creditor. l. ul. C. de pignor. act. l. si pignore ff. eod.* *Quintò* soluto integrè debito pignus restituet ei, à quo accepit illasum, & nihilo minutum. Neque enim alio sine datum est, quàm ut de solutione facienda caveretur. *V. Vesenbec. l. 21. tit. 6.* Interca verò creditori permittitur acceptum pignus alteri dare, & secundam oppignoracionem facere, quæ duret tamdiu, donec extinguatur prima. At secundus creditor repetito pignore, aut solutionem, aut pignus aliud deposcet. *l. Cum debitor iun. Glo. fin. C. de pign. act. Laym. l. 3. tr. 4. c. 31. n. 4. Palao disp. 4. pun. 19.*

VIII. Fructus quod attinet, si creditor ex re pignori data percepit, aut debuit, & culpa sua neglexit, ipso iure debitum minuunt, & computandi sunt in sortem, ac solutionem. *l. 1. & 2. C. de pignor. act. l. si pignore in princ. ff. de pignor. act. V. Vading. D. 6. d. 9. §. 2.* Impensarum verò habenda ratio est, quas ex necessitate (non voluntate & superflue) creditor impendit. *l. 1. C. de fructib. & litis expens. l. fructus in princ. ff. Solu. matrim. V. Vesenbec. l. 20. ff. tit. 1. nu. 5.* In Iure Canonico tres potissimum causæ ponuntur, ob quas creditor fructus computare pro solutione non tenetur. *Prima* est, si pro dote uxoris sibi promissa maritus acceperit prædium, domum, aut aliam rem, ut ex ea fructus colligat, donec dotem accipiat, eiusmodi fructus in sortem non tenetur computare, quia pro alimento uxoris, & matrimonii oneribus dantur. *l. pater. ff. de liti. mali & met. except. & c. Salubriter. de Usur. de quo fusè Binsfeld Tract. de Usur. Q. un.* *Secunda* est, quando fundus, aliave res ab ecclesia, feudi nomine datur, quam rem

rem deinde ecclesia in pignus accepit ab eodem, tunc fructus retinet, donec sibi integre satisfactum fuerit. *c. 1. de feud. & c. Conquestus. de Vsur.* quia in hoc casu dominium directum cum utili consolidatur. Tertia causa est, quando pignus ceteretur in bonis illius, cui datur. Est V. g. equus tibi furto ablati, quem fur Titio ignoranti furtum donauit: is cum pignori dat tibi pro pecunia mutuata, fructus ex illo perceptos non tementis in sortem computare, quia ex re tua proveniunt. *c. 1. de Vsur. Barb. in c. cum contra. de pignor.*

IX. Quamvis in emptione legis commissoriae pactum admittatur, in pignoribus tamen utroque iure prohibitum est, ut nimirum debito non soluto ad praefixum diem pignus in dominium creditoris transeat. *l. ul. C. de pactis pignor. & c. significante. de pignor. Less. c. 20. nu. 133.* Sed cur in emptione, & non in pignore permittitur? Quia licet pro non empta habeatur res propter non servatam fidem, nulla iniuria emptori fit: fieri autem in pignore potest, si illud, quod non ratum accidit, maioris pretii sit, quam pecunia debita. Quibus vero modis pactum legis commissoriae in pignoribus contrahi possit, explicat pluribus. *Azor. l. 7. c. 10. §. sed quib. Barb. inc. significante de pignorib. Silu. V. Pignus n. 6. Laym. l. 3. tr. 4. c. 30. n. 6.* ubi addit, iustum fore pactum, ut non facta solutione pignus creditori vendatur, iusto tunc pretio secundum boni viri arbitrium. *l. si fundus. §. ult. de pign. Abb. in c. significante. h. tr.*

X. Pignus, & hypothecam generatim loquendo reali satisfactione, vel etiam solo creditoris consensu & condonatio-

ne cessare ac liberari notissimum est. *l. si probaveris. C. de remis. pign. l. item liberatur ff. quib. mo. pignus, vel hypo. solvatur.* Sed in specie plures modi sunt extinguendi obligationem, & recuperandi datum.

1. Si conventio fiat de non petenda pecunia debita. *l. Solutum. §. si quasi ff. de pignorat. act. & l. si tibi. §. de pignore. ff. de pactis.*

2. Alienatione ipsius facta cum creditoris consensu. *l. si consensit ff. quib. mod. pign. solv. l. si probaverit. C. de remis. pign. nisi creditor salva sui pignoris causa in alienationem consenserit.*

3. Finito, & exacto tempore, pro quo datum fuerat. *l. item liberatur ff. quib. mod. pignus, vel hypotheca solvatur.*

4. Si cum conditione datum est, & illa deficit. *l. Solutum. §. si quasi. ff. de pignorat. act.*

5. Quando debitor per sententiam Iudicis ab omni debito absoluitur. *l. si deferente ff. quib. mod. pign. solv.*

6. Si ad instantiam creditoris debitor iuret se nihil debere. *l. si ead. deferente.*

7. Si debitor sui creditoris creditori cum illius consensu soluerit: aut alio quolibet modo satisfecerit. *l. Solutus. §. Solutum. ff. de pignor. act.*

8. Liberatur pignus redditione instrumenti publici, aut scripturae, ubi consignatus est contractus, & pecunia credita continetur. *l. Labeo ff. de pact.*

9. Idem fit per emptionem, si creditor a debitore pignus emerit. *l. Titius ff. quib. modis pignus solv.*

10. Et per novationem. *l. Solutum ff. de pignorat. act.* Novationem voco prioris debiti in aliam obligationem translationem, quando ex praecedenti causa sic no-

va constituitur, ut prior extinguatur. *l. Novatio ff. eod.* Ut autem finiat novatione pignus, debet novatio esse voluntaria, non necessaria, qualis est, quæ fit per litis contestationem, vel sententiam Iudicis. *Glo. in l. solutum. ff. de pignor. act.*

Denique per exhibitionem debitæ pecuniæ à creditore recusatæ. Ut si debitor eam offerat creditori, eoque renuente coram testibus fide dignis deponat in marsupio obsignato, apud hominem fidelem, vel locum religiosum. *l. Nec creditores. ff. de pignor. act.* *Azo in sum. l. 8. §. 25. Molin de Usuris. q. 47. nu. 338. & q. 49. num. 344. Vegus. Par. 3. memb. 1. Azor l. 7. c. 14. Menoch. l. 3. Prasumpt. c. 140. Treutler. Vol. 2. Disp. 1. num. 9. V. Vesenbec. l. 21 ff. tit. 6. Schneidevvin. in l. 3. Inst. tit. Quib. mod. re contrah. obligatio. §. Creditor quoque num. 16. & seq.*

XI. Dux actiones ex pignore nascuntur, Pignoraticia, & Hypothecaria *Soacius l. 4. Instit. tit. 6.* Pignoraticia est actio personalis, ut dicitur in *l. ult. ff. de distract. pignor.* Hypothecaria est realis, ut colligitur ex *l. Eos. C. qui priores in pignore habeantur. & l. pignoris. ff. de pignor.* Ratio est, quia omnis actio, quæ ex contractu, vel quasi contractu nascitur, item quæ ex delicto, vel quasi delicto, personalis est: ac proinde in personam primò, deinde in rem ratione personæ, quæ contraxit, aut deliquit, dirigatur. Hypothecaria verò realis nominatur, quia oritur ex iure in rem, quod creditor acquisivit, repetendam scilicet si fuerit sublata. Constat enim realem esse actionem, quæcunque ex dominio, vel iure in rem, provenit, quæ eatenus vindicator. *Oldendorp. Classe.*

3. *Actione 10. Schneidev. lo. cit. num. 15.*

Iterum pignoraticia actio duplex est, Directa, & Contraria. Directa competit debitori, qui post omnimodam debiti solutionem, reperit à creditore pignus. *l. si rem alienam. §. Omnis. ff. de pignor. act.* Omnis pecunia, (ait *Vlpianus*) exoluta esse debet, aut eo nomine satisfactam, ut nascatur pignoraticia actio. Satisfactum autem accipimus, quemadmodum voluit creditor, licet non sit solutum. Igitur satisfactione præstita ad verum creditorem procedit debitor. Deinde eum quoque, qui accepto pignore non numeravit pecuniam, vel non est securus, & perfectus contractus, ex quo debitor voluit obligari pignus. Item illum, qui dolo vel culpa quacunque damnum pignori intulit. Ea enim quæ diligens paterfam. in rebus suis præstare solet, à creditore exiguntur. *l. 2. C. de pignor. act.* Denique si pluris vendidit pignus, quam debitum est. *l. eleganter. §. si vendiderit ff. eod.* vel, si cum venderet, convenit inter ipsum, & emptorem, ut si debitor redditurus esset pretium emptori, liceat ei recipere rem suam. *l. si cum venderet ff. de pignor. act.* Transit etiam actio hæc utrimq; in hæredes. Bonæ fidei est, nec admittit præscriptionem, quia cessat bona fides in possidente alienum pignus. *Oldendorp. classe 3. Act. 12.* Contraria actio competit creditori adversus debitorem, qui rem alienam in scio domino obligaverit, vel propriam alii prius obligatam, cum utriusque debito non sufficeret, pignori dederit. Multò magis, si rem in publicum oppignoratam denuò obligaverit. Idem adversus eum exercetur, qui æs pro auro pignori, vel hypothecæ dedit.

dedit. Nec refert utrum debitor fuerit concius, an ignoraverit talem defectum pignoris, per quem creditor decipiatur. Deceptus enim semper hac formula agere potest. *Oldend. l. cit.* Actio hypothecaria est creditoris ad possidendum pignus, sibi obligatum. Aget propterea, ut illud retineat, ut ablatum recipiat, illud vendat, cum præfixo tempore non solvit debitor. *Inst. de act. §. Serviana.* Convenit etiam creditori contra tertium possessorem, & contra eum, qui à debitore emit. *l. pignoris ff. de pign. l. distractis. C. eod. Mysing decade 1. Respon. 9. Broncoff. Centur. 3. Assert. 89.*

XII. Sed quia non rarè contingit, utnam rem pluribus oppignorari, quo ordine prosecutio, & distractio pignoris faciendâ sit, inquiritur, Generalis, & usu recepta regula est, potiore esse in iure pignoris, cui prius est res obligata. *l. si pignus. 8. l. si & in re. lo ff. hoc tit. l. licet. C. eod. l. 4. C. ad Macedonian.* Neque interest, licet nonnulli contradicant, pignus conventionale, prætorium, aut iudiciale sit. *l. 2. C. eod. specialiter, an generaliter res obligata sit, expressè, an tacitè. l. un.*

C. Rem alienam gerentib. di. l. si pignus. 8. ubi DD. Ex aliis tamen bonis, si creditum desumere queat is, qui generalem tantum hypothecam habet, non conveniat secundo habenti specialem præiudicare, Præterea non interest, privati sint creditores omnes, an aliqui illorum privilegiati, ut pupillus, mulier, civitas, fiscus, princeps. *di. l. si pignus. l. fin. §. fin. hoc tit.* Regulariter enim, quicumque prius est, præferatur: nisi aliud expressè per legem definiatur. Sic enim pupillus, mulier, & alii prænominati præferuntur illis præcipuè, qui generalem tantum hypothecam habent. *Authent. de equalitate dotis. Neguzant. Tract. de pignor. par. 5. membr. 2.* Pari modo, qui in morbum, funus, exequias crediderunt, & aliis etiam expressam habentibus anteponuntur. *Jason, & DD. in l. fin. §. in computat. C. de iure delib.* Item qui pecuniam dedit in rei oppignorata conservationem, repationem, &c. Item, qui servum ab hostibus redemit. *V. Vvesenbet. l. 20 ff. tit. 4. Cod. 8. 18. 19. Mol. Disp. 336. Laym. l. 3. Tract. 2. c. 11. num. 4. & sequ. Petrus à S. Iosephol. 4. de iust. c. 11. Resolut. 6.*

TITULUS XII.

De Contractibus, in quibus Fortuna miscetur.

Invenit humana cupiditas modum, quo fortunam aliàs infidam, & infœcundam subiiceret sibi, & lucrum inferre cogeret, miscendo industriæ, cuius certi sunt fructus. Inde quatuor creati sunt

Contractus, Assuratio, Sponsio, Sortes, & Ludus: de quibus iuxta methodum hætenus observatam breviter agemus.

S s s 2 §. I. De